

Skriftlig skoleeksamen

Emnekode: HSVPL20311

Emnenavn: Innføring i psykologi

Eksamensdato- og tid: 15. august 2019 kl. 9.00 - 15.00, 6 timer.

Emneansvarlig: J. A. Løkke

Tillatte hjelpemidler: Ingen

Eksamensoppgaven:

Eksamensoppgaven består av 5 (fem) langvarsoppgaver, hvor fire (4) oppgaver må besvares. Alle oppgaver må vurderes til bestått karakter for at eksamen skal bestås.

Sensurdato: 5. september 2019

Oppgave 1.

Beskriv hva som kjennetegner ekte eksperiment med minst to kjennetegn. Beskriv med et eksempel et ekte eksperiment

Pensum: Holth et al (2014) – særlig side 51 til 61 og Stanovitch (2013) kapittel 6.

Sensorveiledning: Manipulering av uavhengig variabel er et kjennetegn ved eksperimenter. Måling av avhengig variabel er et annet. Kontroll på utenforliggende variabler er et tredje kjennetegn. Her kan gjerne randomisering nevnes. Sammenlikning med en betingelse uten tiltak (kontrollgruppe eller basislinjen i N=1 design) er en fremgangsmåte for å utelukke andre forhold som kan påvirke effekten (indre validitetstrusler). Den avanserte student nevner at kvasi-eksperimenter ikke har randomisering. Eksperimenter: a) Start med like grupper, 2) gruppene behandles likt med unntak av uavhengig variabel, c) mål effekter. Ikke alle elementene over trenger være med for å sette karakteren C, men det må være med eksempel for at karakteren C kan settes. Dersom kandidaten definerer begreper som uavhengig og avhengig variabel og kausalitet er det tegn på toppkarakter. Skiller kandidaten eksperimenter fra korrelasjonsdesign er det et pluss – det kan også nevnes hva som er problemet med korrelasjon; retningsproblemet og 3. variabel – er disse momentene stort sett med innebærer det B-A karakter. Studentene har hatt lite forskningsmetode – C karakteren kan ikke være for vanskelig oppnåelig. Husk at eksemplet skal være med.

Oppgave 2.

Beskriv hva som menes med klassisk betinging. Gi et eksempel med riktig notasjon.

E

Pensum:

Holt, N., Bremner, A., Sutherland, E., Vliek, M., Passer, M. W., & Smith, R. E. (2014). Kap. 7: Learning: The role of experience.

Sensorveiledning:

Klassisk betinging er en prosedyre/ prosess der tidligere nøyttale stimuli (betingede stimuli) utløser en betinget respons som følge av å være paret med en ubetinget stimulus som naturlig utløser en tilsvarende respons (ubetinget respons). Det bør nevnes at klassisk betinget atferd er utløst, operant atferd er foranlediget. Studentene bør nevne ulike responser, tre-terms-kontingensen og sekvenser av hendelser som skiller de to typene læring.

Oppgave 3.

Hva er attribusjon, den fundamentale attribusjonsfeilen og selvbeskyttende attribusjon?

Attribusjon som tilskrivelse av årsak til atferd og hendelser må beskrives. Situasjonell og disposisjonell attribusjon er sentralt. Den fundamentale attribusjonsfeilen ved å tilskrive uheldige hendelser som skjer med andre med disposisjon og heldige hendelser med situasjon må beskrives. Selvbeskyttende attribusjonsstil kjennetegnes av at uheldige hendelser for en selv forklares med situasjon og heldige hendelser med situasjon. Depresjoner kan hos mange forklares med bruk av disposisjonell attribusjon. Modellen med attribusjonsstil bør presenteres. Dersom studenten kun beskriver at attribusjon handler om årsaksforklaring kvalifiserer besvarelsen til karakter E. En generell beskrivelse av de to typene attribusjon, den fundamentale feilen. B eller A gis dersom studenten gir en grundig beskrivelse av attribusjon, den fundamentale feilen, selvbeskyttende attribusjon og konsekvenser for den mentale helsen. Dersom det gis eksempler, gir det ekstra uttelling

Oppgave 4.

Stanovitch tar opp 3 kjennetegn ved vitenskap i kapittel 1. Nevn de tre kjennetegnene og beskriv hva kjennetegnene innebærer. Nevn et eksempel på hvert kjennetegn

Pensum:

Stanovich (2014). Thinking Straight about Psychology

Sensorveiledning:

Systematisk empirisme. Vitenskapen utvikler seg kumulativt over tid. innsikt er resultat av gjentatte studier. Replikasjon er sentralt.

Fagfellevurdering og offentlig vurdering er sentralt for vitenskapen. Funn skal utsettes for offentlig kritikk, og forskningen skal etterprøves og utsettes for prøver for om mulig å avkrefte teorier. Dette skiller vitenskap fra religion og annen aktivitet.

Vitenskapen forholder seg til empirisk undersøkbare problemstillinger. Normative problemstillinger er ikke tema for vitenskapen, heller ikke problemstillinger som ikke lar seg besvare med empiri.

Det er viktig at studentene skiller dette temaet fra selve forskningsprosessen, som er en beskrivelse av trinnene i forskning

Oppgave 5.

Gjør rede for Stanley Milgrams klassiske eksperiment. a. Forklar hensikten med eksperimentet, b. hvordan eksperimentet ble utført og d. beskriv forhold som påvirker fenomenet lydighet. e. Beskriv hvorfor Milgrams eksperiment er relevant for vernepleiefaglig praksis.

Pensum:

Holt, N., Bremner, A., Sutherland, E., Vliek, M., Passer, M. W., & Smith, R. E. (2014). Kap. 15: Social thinking and behaviour.

Sensorveiledning: Milgram utførte sitt klassiske eksperiment på lydighet i forhold til autoritet i årene 1960 til 1963. Begrepe autoritet og lydighet må defineres og presenteres. En god besvarelse presenterer bakgrunnen for studien, organisering av studien ved første gangs gjennomføring og modifiseringer av forhold ved studien senere. Resultater og funn bør redegjøres for, og forholdene som påvirker lydighet presenteres. Forhold som påvirker lydighet til autoritet som kan gjennomgås er: nærhet til offer, autoritet hos leder, ansvarstildeling, tilstedeværelse av andre personer. En god besvarelse gir eksempler på hvordan disse faktorene påvirker lydighet. Andre faktorer som bør diskuteres i gode besvarelser er betydning av kjønn, kultur, utdanning og sosioøkonomisk status for lydighet. Betydning av kunnskap om lydighet for helse og sosialarbeideres hverdag bør diskuteres med vekt på viktighet av å ikke gjennomføre ordre eller oppgaver uten å vurdere faglige og etiske sider ved ordre og oppgaver som gis av overordnede.